

אחת על אחת

עם אביגיל שיינין,
עורכת דין, מגשרת, טוענת רבנית
ועובדת סוציאלית

לימוד בר נתן

מזלזל אישי

גשר על פני מים סוערים

היא מאמינה באהבה אבל גם בגירושין טובים, מאמינה שגישור הוא הייעוד שלה
ושבמקרים רבים בית הדין הרבני הוא פתרון טוב גם לנשים

בכמה מילים:

היא עורכת דין, מגשרת, טוענת רבנית ועובדת סוציאלית. בעלת משרד עו"ד המתמחה בדיני משפחה. נשואה לירון, סמנכ"ל החטיבה להתיישבות בהסתדרות הציונית העולמית, אמה ל-3 וסבתא ל-2. תושבת שהם כבר 20 שנה.

האם כל הכובעים השונים שאת חובשת גרים אצלך ביחד בשלום?

"בהחלט כן, ברגע שאדם מגיע ליעוץ במשרדי, מיד אני בודקת האם הליך הגישור הוא אסטרטגיה מתאימה עבורו והאם ניתן לפתור את הסכסוך בדרכי שלום, שכן גישור בגירושין הינו, מבחינתי, הדבר החשוב ביותר והיעוד שלי. אם לא תהייה ברירה, ואצטרך להגיע בסוף למלחמות בבתי המשפט כטוענת רבנית ועורכת דין - ואני יודעת לעשות זאת היטב - אגיע לשם שלמה ולוחמנית, וזאת לאחר שמיציתי קודם את הגישור. אני מקשיבה, מכילה, מעניקה יחס אישי ומקנה ביטחון בתהליך, אני מנסה ללמוד מיהו בן/בת הזוג של הלקוח, למרות שהוא

לא נמצא מולי ומה טובת הילדים, ואני מחפשת את כל הפתרונות היצירתיים והמועילים כדי לסיים את הקונפליקט בצורה יעילה, מהירה וזולה.

פעמים רבות אני מרגישה כמו רופאה בטיפול נמרץ. שכן מגיע אלי אדם פצוע ויש לטפל בו. אפשר לגדוע את מה שנקרע והוא יישאר עם הגדם לכל החיים, ואפשר לתפור, לאחות ולהשאיר צלקת, אבל אפשר יהיה להמשיך לחיות, ולפעמים אפילו לחיות יותר טוב - וזאת המטרה. אני הולכת עם הלקוח יד ביד, דבקה במטרה, מנסה בדרך של תפירה ויכולת שיקום, רק אם אין ברירה - בוחרים בדרך המלחמה הניתוח".

לאור הסטטיסטיקות של העלייה במקרי הגירושין, האם האצבע לא הפכה לקלה מדי על ההדק?

"אנשים מחפשים כיום להיות מאושרים. הם חשופים למקרי גירושין ולפיתויים, וזה מה שמביא אותם לחשוב שעל כל דבר כדאי למהר ולהתגרש. אני לא בטוחה שאחרי שאנשים מתגרשים, באמת יותר טוב להם. יש לי אחוזי הצלחה גבוהים עם זוגות שמגיעים אלי בכדי להתגרש, ובסופו של דבר, לאחר שניסחו הסכם גירושין אשר קיבל תוקף של פסק דין - הם לא מתגרשים וההסכם נשאר בכספת. שכן תוך כדי ההליך הם לומדים לדבר, ומגלים שמי שיושב מולם דווקא אוהב אותם ודואג להם. פעמים רבות הבעיות נובעות בעיקר בשל מחלוקות כספיות או בגלל משפחה מורחבת, כשפותרים אותן העוקץ יוצא והמלחמות נגמרות ולומדים לדבר מחדש. לאורך השנים למדתי לזהות מי מגיע בגלל משבר שאפשר לפתור, ועדיין אני חייבת להיות יצירתית ולמצוא לכל זוג את הפתרון הנכון עבורו".

את טוענת רבנית - תחום שהיה סגור במשך שנים בפני נשים וגם כיום יש מעט מאד נשים בתפקיד. כיצד הגעת לעסוק בתחום מרתק זה?

"תמיד נמשכתי לעזור לאנשים. בצבא הייתי מורה חיילת ובהמשך ישיר לכך למדתי עבודה סוציאלית. בשנת 1996 נפתח קורס גישור בבר אילן לעובדים סוציאליים בלבד, וכך הגעתי לתחום. באותה הזמן התחלתי ללמוד בביה"ס לטוענות רבניות, תחום שעד אז היה סגור לנשים, כשמדובר באשת מקצוע שיכולה לייצג בבית הדין הרבני, מתוך היכרות עמוקה עם הדין העברי. לאחר מכן למדתי משפטים, תוך שאני לומדת להכיר את בית הדין הרבני על חוקיו והמשנה הסדורה שלו, והופתעתי לטובה".

בית הדין הרבני הוא לא אוטומטית אנטי נשים?

"בפירוש לא, בבתי המשפט שוררת היום אי וודאות משפטית בתחומים רבים כמו למשל בענייני מזונות ומשמורת, וכמעט מידי יום ניתנות פסיקות סותרות בערכאות שונות שאינן בהכרח לטובת הנשים. לעומת זאת, ישנם נושאים אשר נידונים רק בבתי הדין הרבניים, כמו למשל תביעת הכתובה ומדור ספציפי, אשר יכולים לעזור לנשים להשיג יתרון כלכלי ואפילו להוות לחץ ע"מ לקבל גט. ולכן יהיו מקרים שאמליץ לנשים להתדיין דווקא בבית הדין הרבני. חשוב להכיר את בית הדין הרבני וחוקיו, שיש בו, כאמור, תחומים שהם לטובת האישה. זהו ידע שמקנה לי יתרון יחסי. בית הדין הרבני תומך היום מאוד בסיום מהיר של הסכסוך ועושה הכל לסיים בגישור. נושא העגונות הוא עדיין בעיה כאובה וקשה שאני מתפללת שיקומו דיינים וימצאו לה פתרון הלכתי. מניסיוני, דיינים קמו מלשכתם, עשו הכל ע"מ לתפוס מסורבי גט, ובדרכים יצירתיות וייחודיות שחררו נשים מעגינותן".

איך מתמודדים עם הקושי לעסוק על בסיס יומיומי עם נושאים מסוג זה?

"חשבתי שעם השנים אפתח שריון, או משהו שיקל על העניין, אבל אין לי וזה קשה. אני קשורה ללקוחות שלי ונמצאת איתם גם במחשבות יומם וליל. עוד לא למדתי להפריד. אומרים שזה בא עם הזמן, אצלי הזמן עובר וזה לא בא..."

את עדיין מאמינה באהבה?

"כן, אבל מאמינה שכשאהבה הסתיימה והחיים הופכים לבלתי נסבלים - צריך להתגרש, ויש אהבה אחרת שמחכה. מניסיוני, נתקלתי במקרים רבים בהם דווקא הורים לא מאפשרים לילדיהם לסיים נישואים אומללים. כאשר זוג צעיר מחליט להתגרש, וזה קורה לא מעט בשוהם, הורים מוכנים לעשות הרבה כדי למנוע את הגירושין, אולי בכדי שהעול לא ייפול עליהם אולי בגלל מה יגידו. אני רוצה לתמוך באותם הורים ופעמים מצרפת אותם להליך, על מנת לעזור להם לקבל ולהכיל את ילדיהם כדי שיבינו שאם ילדיהם ימשיכו לסבול, זה רק יסתבך ויקשה עליהם את השיקום. מי שמתגרש טוב - משתקם".

יש בכלל דבר כזה הסכם גירושין טוב?

"הסכם הגירושין חייב לקחת בחשבון את הכל. כך לדוגמה, אם מתגרשים כשהילד קטן, יש לחשוב על ההוצאות לכשיגדל, כמו למשל מי יממן את המסע לפולין או את הוצאת רישיון הנהיגה. אם מתגרשים נכון, ההסכם ישכב בבוידם, כי זה אומר שלמדתם לדבר בשפת ה"גירושית", שהיא שפה תקשורתית חדשה. זה אומר, שלמרות שכל אחד פנה לדרכו, תמשיכו לשתף פעולה בדברים הקשורים לטובת ילדיכם, שכן אנשים חייבים להבין שכשהם מתגרשים, הם לא מתגרשים מהילדים ויש אחריות משותפת. אני רוצה שבעתיד הם יובילו את ילדיהם ביחד לחופה וייהנו מהנכדים. אני רוצה שגם בעוד 10 שנים הם יחלקו בהוצאות לימודי הנהיגה של הילד, ולא על מימון עורכי הדין ובמלחמות זה בזו.

מה שקורה בבתי המשפט מכריח אותנו, כאנשי מקצוע אחראים, לא להיות נחרצים ולוחמניים ולא להיות גבהי לב. אנחנו צריכים להבין שמדובר בהורים לילדים ובקופה משפחתית אחת. עוד צריך לדעת שרוב התביעות שמתנהלות בבית המשפט מסתיימות בהסכם, ואם לא נעשה זאת לבד, בית המשפט יפסוק לבסוף, והדבר יעלה הרבה כסף וימשך זמן רב, אז למה? אין כאן ניסים, ואף אחד לא יקבל את מה שהחוק לא מאפשר לו. לכן, במקצוע זה צריך הרבה רחמנות וצניעות. המטרה שלי שאנשים יבינו שחבל על המלחמות, ושגישור הוא הדבר הנכון לעשות, בייחוד בדיני משפחה, כיוון שמדובר בדיני נפשות".